

Sygn. akt VIII C 1332/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 3 października 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2016 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) spółka z o.o. w S.

przeciwko M. B. (1)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego M. B. (1) na rzecz powoda (...) spółka z o.o. w S.:

a) kwotę 1.935 zł. (jeden tysiąc dziewięćset trzydzieści pięć złotych) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. nie wyższymi od dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym, od dnia 14 lutego 2015 r. do dnia zapłaty oraz

b) kwotę 1.172,13 zł. (jeden tysiąc sto siedemdziesiąt dwa złote trzynaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

1. oddala powództwo w pozostałej części,

2. nadaje wyrokowi w punkcie 1 a) rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII C 1332/16

UZASADNIENIE

W dniu 4 stycznia 2016 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu M. B. (1) w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 2.619,90 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 14 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozewm wierzytelność wynika z braku zapłaty przez pozwanego kwoty z tytułu zawartej w dniu 14 stycznia 2015 roku umowy ramowej pożyczki. Na mocy przedmiotowej umowy do dyspozycji pozwanego zostały oddane środki pieniężne w wysokości 1.500 zł, które pozwany zobowiązał się zwrócić wraz z należną opłatą administracyjną, kosztami ubezpieczenia oraz oprocentowaniem

w terminie i na zasadach określonych w umowie. Pozwany nie wywiązał się z powyższego zobowiązania. Na dochodzoną pozewm kwotę składają się: 1.935 zł z tytułu należności głównej, 30 zł z tytułu kosztów pism i upomnień oraz kwota 654,90 z tytułu zaległego ubezpieczenia.

(pозew w elektronicznym postępowaniu upominawczym k. 2-4)

W dniu 12 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie postanowienie, w którym wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

(postanowienie k. 4 v)

Pozwem złożonym na urzędowym formularzu powód podtrzymał żądanie pozwu, jednakże co kwoty 2.219,90 zł, zaś w pozostałej części cofnął powództwo. Powód nadmienił, że pozwany uregulował w części dochodzoną należność na łączną kwotę 400 zł. Postanowieniem z dnia 16 marca 2016 roku Sąd umorzył częściowo postępowanie w sprawie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 400 zł.

(pismo procesowe powoda k. 6-7, postanowienie k. 35)

Na termin rozprawy wyznaczony w dniu 3 października 2016 roku nie stawili się: strona powodowa oraz pozwany, który nie zajął także w sprawie żadnego stanowiska.

W sprawie zapadł wyrok zaoczny.

(protokół rozprawy k. 41)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 maja 2013 roku pozwany M. B. (2) zawarł z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na czas nieokreślony ramową umowę pożyczki, która stanowiła integralną część szczególnych warunków umowy pożyczki nr (...) zawartej następnie przez pozwanego w dniu 6 maja 2014 roku. Zgodnie z jej postanowieniami pozwany otrzymał do dyspozycji kwotę 1.500 zł, przelaną na konto osobiste pożyczkobiorcy. Całkowita kwota pożyczki do spłaty wyniosła kwotę 1.905 zł, na którą złożyły się koszty: oprocentowania, opłaty administracyjnej w kwocie 82,65 zł oraz ubezpieczenia w kwocie 303 zł. Pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki w ciągu 30 dni.

Nadto w umowie zastrzeżono, że w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie, pozwany będzie zobowiązany do zapłaty odsetek za czas opóźnienia naliczanych

w wysokości czterokrotności wysokości kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, składki ubezpieczeniowej za czas opóźnienia zwrotu pożyczki w wysokości określonej w Tabeli Opłat oraz opłat za wezwania do zapłaty i monity.

(ramowa umowa pożyczki wraz z tabelą oprocentowania, prowizji i opłat k. 28-32, szczególne warunki umowy pożyczki nr (...) k. 25-26, okoliczności bezsporne)

Pozwany nie spłacił w terminie pożyczki, na skutek czego pożyczkodawca skierował do niego przedsądowe wezwanie do zapłaty, które pozostało bezskuteczne

(wezwanie do zapłaty k. 27)

Do dnia wyrokowania pozwany nie zapłacił kwoty dochodzonej przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne częściowo i zasługuje na uwzględnienie w zakresie kwoty 1.935 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku

rocznym, przy czym począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku nie wyższymi od dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym, od dnia 14 lutego 2015 roku do dnia zapłaty.

W przedmiotowej sprawie Sąd wydał wyrok zaoczny, z uwagi na spełnienie przesłanek z art. 339 § 1 k.p.c. i art. 340 k.p.c. Sąd przyjął, zatem, za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, uznając, że nie budzą one uzasadnionych wątpliwości i nie zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W przedmiotowej sprawie niesporne były zatem twierdzenia faktyczne powoda o tym, że pozwany zawarł z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. umowę pożyczki nr (...), na mocy której pierwotny wierzyciel udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 1.500 zł, którą to kwotę pozwany zobowiązał się spłacić w terminie 30 dni. Pozwany nie wywiązał się z warunków umowy.

Skoro zatem pozwany zaciągnął pożyczkę i zobowiązał się do jej spłaty wraz z odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności, które to uchybienie miało miejsce w omawianej sprawie, powód miał prawo żądać od pozwanego zapłaty kwoty 1.935 zł, stanowiącej niespłacony kapitał.

W tym miejscu wskazać należy, że strona powodowa dochodziła w przedmiotowej sprawie także kwoty 284,90 zł z tytułu zaległego ubezpieczenia w oparciu o § 14 ust. 2 ramowej umowy pożyczki z dnia 13 maja 2013 roku. Umowa pożyczki przewidywała zatem dodatkową opłatę za nieterminową spłatę pożyczki, której wysokość była przy tym z góry określona.

W myśl art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem jest między innymi art. 483 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody, wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi, przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Cytowany przepis, z uwagi na zawartą w nim normę prawną, jest przepisem bezwzględnie obowiązującym. Uwzględniając treść przedmiotowej umowy pożyczki stwierdzić należy, iż zobowiązanie pozwanego niewątpliwie było od początku zobowiązaniem stricte pieniężnym (M. B. (2) był zobowiązany do zwrotu otrzymanej pożyczki). Zastrzeżenie kar umownych (w tych kategoriach niewątpliwie należy postrzegać omawianą opłatę nazwaną ubezpieczeniem zaległym), w sytuacji, o której mowa, uznać należy za niedopuszczalne i jako takie w świetle przepisu art. 58 k.c. nieważne. Zgodnie bowiem z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy, jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2005 roku, sygn. akt V CK 90/05, M. Prawn. 2005/18/874; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1966 roku, sygn. akt III CR 45/66, LEX nr 5962; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lipca 2005 roku, sygn. akt I ACa 368/05, OSAB 2005/3/3). Podobne stanowisko wielokrotnie zajął Sąd Okręgowy w Łodzi, między innymi w sprawach o sygnaturach III Ca 939/06, III Ca 466/08, III Ca 675/08, III Ca 681/07, III Ca 72/08.

Podnieść nadto należy, że zgodnie z art. 385¹ § 1 i 3 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, niezgodnione indywidualnie, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie należności za przedłużenie okresu zadłużenia, nie były one z pozwanym jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanego, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem – M. B. (1). Pozwany jako pożyczkobiorca nie miał

rzeczywistego wpływu na treść tych postanowień umownych, które zostały mu narzucone w omawianym zakresie przez pożyczkodawcę. Powód posługiwał się wzorcem umowy w omawianym zakresie, zaś kwestionowane postanowienia umowne o kosztach obciążających pożyczkobiorcę w przypadku niewykonania zobowiązania zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanemu jako konsumentowi przez kontrahenta.

W konsekwencji Sąd w omawianym zakresie - co do należności dochodzonych z tytułu przedłużenia okresu zadłużenia w wysokości 284,90 zł - oddalił powództwo.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.935 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, przy czym począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku nie wyższymi od dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym, od dnia 14 lutego 2015 roku do dnia zapłaty.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe ogólne.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c.

Strona powodowa wygrała sprawę w około 89 % i dlatego w takim stopniu należy się jej zwrot kosztów procesu.

Na koszty poniesione przez stronę powodową złożyły się: opłata od pozwu – 100 zł oraz koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 1.200 zł – § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015, poz. 1804) oraz kwotę 17 zł – tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze powyższe należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.172,13 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a kosztami, które powód powinien ponieść.

Ponieważ Sąd wydał w przedmiotowej sprawie wyrok zaoczny z uwagi na zaistnienie przesłanek wskazanych w art. 339 § 1 i 340 k.p.c., na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części uwzględniającej powództwo.

Oczywiście, wydanie wyroku zaocznego nie przesądzało o uwzględnieniu powództwa w całości. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972/7-8/150). Z uwagi na to, że działanie przepisu art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999 roku, I CKU 176/97, Prok. i Pr. 1999/9/30, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 roku, I CKU 87/97, Prok. i Pr. 1997/10/44, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72, LEX nr 7094). Mając powyższe na uwadze, Sąd wydając w sprawie wyrok zaoczny oddalił powództwo w zakresie dochodzonej przez powoda kwoty 284,90 zł z tytułu przedłużenia okresu zadłużenia.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.